

BİLİMSEL DERGİ İŞ SÜREÇLERİNİN YÖNETİMİNE WEB TABANLI ÇÖZÜM: GAZİ ÜNİVERSİTESİ TÜRK EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ MAKALE TAKİP YAZILIMI

Selçuk ÖZDEMİR*

Öz

Bu araştırma, bilimsel dergilerin iş süreçlerinde yaşanan sorunların tespit edilmesini ve bu sorunların aşılması için web temelli yazılımların ne şekilde kullanılması gerektiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bilimsel dergilerin iş süreçleri yönetiminde ortaya çıkan sorunlara, Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi için geliştirilen Makale Takip yazılımından elde edilen tecrübeler doğrultusunda çözüm önerileri sunulacaktır. Çalışmanın verilerinin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada gereksinim duyulan veriler belge incelemesi ve mülakatlar ile elde edilmiştir. Araştırma kapsamında Gazi Üniversitesine bağlı toplam on iki derginin beşinin editör veya editör yardımcılarını ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu dergilerden ikisi fen bilimleri alanından (Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi ile Diş Fakültesi dergileri) ve üçü sosyal bilimler alanındadır (İletişim Fakültesi, Ticaret ve Turizm Fakültesi, Gazi Eğitim Fakültesi dergileri). Toplam yedi kişiyle mülakat yapılmıştır. Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Makale Takip yazılımı mevcut ve eklenecek yeni modüller sayesinde Gazi Üniversitesi bünyesinde bulunan beş dergi yöneticisi ile yapılan mülakatlar sonucunda tespit edilen sorunların önemli bir kısmını çözecek potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Tüm belge yönetimini bir tuş tıklamasına indirgeyen yazılım her türlü bilginin hızlı bir şekilde raporlanmasıyla bilgiye erişimi çabuklaştırmakta ve kaybolmasını engellemektedir. Bilimsel dergilerin iş süreçlerinin web tabanlı ortama aktarılması oluşan her türlü kurumsal bilginin veritabanında tutarlı bir şekilde muhafaza edilmesine yardımcı olarak, dergilerin yönetimi değişse bile tutulan kayıtların bütünlük arz etmesini sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: Bilimsel dergi, teknoloji entegrasyonu, yazılım, belge yönetimi.

Abstract

This research aims to define the problems occurring in scientific journals' work processes and to find out how to use web based technologies to solve these problems. For the problems, found out in the research, some solutions are offered basing on the experiences gathered from Gazi University Journal of Turkish Educational Sciences Article Pursuit software. In the research, qualitative research method was used to collect, analyze and interpret the data. The needed data is collected through interviews and document examination. To collect data, Gazi University's five journals' seven editors were interviewed face to face. While two of the journals are from the field of science, three of them are from the field of social science. After examining the software used in foreign scientific journals and the solutions brought by this software, "interview forms" were prepared. All actors benefit from the online software using their own user name and password. Gazi University Journal of Turkish Educational Sciences has the potential to solve the problems existing in the scientific journals with its present and planned modules. Article Pursuit software, minimizing all the processes to a "key-press" or "click", accelerates the speed of data access and prevents data from disappearing. Even though authorities of a journal are substituted, data will be kept in a well and consistent form.

Keywords: Scientific journal, technology integration, software, document management.

Bilişim Teknolojileri (BT) günümüzdeki işlevleri doğrultusunda “bilginin toplanmasını, işlenmesini, saklanmasını ve gerektiğinde herhangi bir yere iletilmesini ya da herhangi bir yerden erişilmesini otomatik olarak sağlayan teknolojiler bütünü” olarak tanımlanabilir (Ege ve Sezer, 2002).

Yeni pazarların yaratılıp genişletilmesi, globalizasyon nedeniyle rakip sayısındaki artış, iletişim ve bilişim teknolojilerindeki yenilikler vb. gelişmelere paralel olarak kurumların yönetim tarzları da değişmekte ve bilgiyi esas alan yönetimler ön plana çıkmaktadır. Bugün entellektüel sermayelerini güçlendirebilen ve bu sermayeyi en etkin ve en verimli şekilde yönetebilen ve kullanabilen kurumların daha başarılı olduğu görülmektedir (Büyükozan, 2007).

Bilişim teknolojilerinin hayatımıza getirmiş olduğu en büyük yeniliklerin başında bilginin her yerden erişilebilir ve paylaşılabilir hâle gelmesi almaktadır. Masaüstünden dizüstüne ve avuç içine kadar her türlü bilgisayar ve cep telefonu teknolojileri bireylere bilgiyi çok hızlı bulma, bulduğu bilgiyi çok hızlı değerlendirme ve günlük hayatta karşılaştığı sorunlara çözüm üretmek üzere kullanma imkânı sunmaktadır. Kullanılan bilgisayar ve internet gibi araçlarla depolanan ve paylaşılan bilginin sinerjik etkisi bilgi üretimini ve bunlardan tekrar yararlanmayı daha da hızlandırmaktadır. Bu sebeple, günümüzde birçok iş kolu sahip olduğu iş süreçlerini internet ortamına taşıyarak paydaşları kesintisiz iş yapabilir, bilgi paylaşabilir ve değer üretebilir hâle getirmektedir (Küçükgörkey, 2002). Özel şirketler, internet üzerinden müşterilerinin siparişlerini alabilmekte, siparişin durumunu her an müşteriye bildirebilmekte, iş ortakları ile sürekli ve kesintisiz siparişler, stoklar, maliyetler hakkında bilgi alışverişi yapabilmektedir. İnternet bankacılığı sayesinde bireyler ve şirketler banka şubelerine uğramaksızın bankacılık işlemlerinin neredeyse tamamını yapabilir duruma gelmişlerdir. Benzer şekilde devlet kurumları da e-devlet sürecini tamamlamak üzere hizmetlerini internet üzerinden vermeye başlamışlardır. Bugün devlet dairelerine gitmeden önce işlemler başlatılabilmekte veya istenilen bir bilgiye (vergi, trafik cezaları, nüfus bilgileri v.b.) günün herhangi bir saatinde internet üzerinden erişilebilmektedir.

Günlük hayatımıza bu denli giren teknolojilerin eğitim ve öğretim ortamlarında da kullanımı hızla artmaktadır. Eğitim portalları sağladıkları uzaktan eğitim imkânları sayesinde daha fazla insanın eğitim ve öğretim görmesine imkân vermekte ve gün geçtikçe popülariteleri artmaktadır. Özellikle üniversitelerde yaratılan bilginin depolanması ve hızlı ve sağlıklı bir şekilde paylaşılması akademik verimliliğin artışı için oldukça önemlidir. Üniversitelerdeki akademik verimliliği en iyi açıklayan ölçme birimi, yapılan bilimsel çalışmalar ve yazılan makalelerdir.

Yapılan bilimsel çalışmalardan üretilen makalelerin hızlı bir biçimde hedeflenen dergiye ulaştırılması, bu derginin gelen bir makaleyi en hızlı bir biçimde ilgili alan hakemlerinin görüşlerine sunması, hakemlerin en sağlıklı bir biçimde makaleleri değerlendirip görüşlerini bildirmesi, bilginin akademik ortamda paylaşımı ve diğer akademisyenlerin hizmetine sunma açısından büyük önem taşımaktadır.

Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi **Makale Takip** yazılımı, derginin tüm iş süreçlerini online ortama aktararak makale yazarı, dergi editörü ve hakemler arasındaki tüm bilgi akışının dijital ortamda saklanması, bu bilgilerin istenildiği anda erişilebilir olmasını, paylaşılmasını ve paydaşların yetkileri doğrultusunda bilgileri hızlıca işleyebilmesini sağlamaktadır. Yurt dışında az sayıda benzeri olan web temelli yazılım, makale yazarlarına makalelerini büyük bir hızla ve sağlıklı bir biçimde dergiye gönderme imkânı verirken, yazarlar hem makalelerinin dergideki işlem durumunu (işleme alınma, hakeme gönderilme, düzeltme alma v.b.) istedikleri an görebilmekteler hem de makalenin dergideki serüveninin sona ermesinden sonra kullanıcı adı ve şifresiyle uygulamaya girerek makalelerine daha sonraki zamanlarda da erişebilmektedirler. Dergi editörlerinin, dergi işlerinin yürütülmesi sürecindeki belge yönetimini kolaylaştıracak olan yazılım, yazarlardan gelen makalelerin görüntülenmesini, makalelerin alanına uygun hakem bulunmasını, hakemlerden gelen dönütlerin sağlıklı bir biçimde izlenmesini ve dergi yönetimini kolaylaştıracak her türlü istatistiksel bilginin ve raporun oluşturulmasını sağlamaktadır. Bilimsel dergi yönetimi sürecinin önemli bileşenlerinden birisi olan hakemler de bu yazılımı kullanarak, incelenmek üzere kendilerine gönderilen makaleleri istedikleri anda web ortamında bulabilecekler, düzeltmelerini yine web ortamında ister kendi metin girişlerini yaparak ister standartlaştırılmış hata metinlerini seçerek girebileceklerdir.

Bilimsel dergilerin yazar, editör ve hakem arasındaki iş süreçlerinde ortaya çıkan sorunları en aza indirmek ve sürecin daha etkili ve verimli yürümesini sağlamak için bilimsel dergilerin yaşadığı sorunların tam olarak tanımlanması ve mümkün olan teknolojik entegrasyonların yapılması gerekmektedir.

Amaç

Bu araştırma, bilimsel dergilerin iş süreçlerinde yaşanan sorunların tespit edilmesini ve bu sorunların aşılması için web temelli yazılımların ne şekilde kullanılması gerektiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bilimsel dergilerin iş süreçleri yönetiminde ortaya çıkan sorunlara, Gazi Üniversitesi Türk Eğitim

Bilimleri Dergisi için geliştirilen Makale Takip yazılımından elde edilen tecrübeler doğrultusunda çözüm önerileri sunulacaktır.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve analizi üzerinde durulmaktadır.

Desen

Bu çalışmanın verilerinin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma kapsamında Gazi Üniversitesi'ne bağlı toplam on iki derginin beşinin editör veya editör yardımcıları ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu dergilerden ikisi fen bilimleri alanından (Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi ile Dış Fakültesi dergileri) ve üçü sosyal bilimler alanındandır (İletişim Fakültesi, Ticaret ve Turizm Fakültesi, Gazi Eğitim Fakültesi dergileri). Toplam yedi kişiyle mülakat yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada gereksinim duyulan verilerin toplanması için belge incelemesi ve mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Yurt dışı bilimsel dergilerin iş süreçlerinde kullanılan çevrimiçi yazılımlar ve bu yazılımların dergilerde yaşanan sorunlara getirdikleri çözümler incelendikten sonra elde edilen bilgilerle "görüşme formu" hazırlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2000). Görüşme formları farklı kişilerden aynı konuda bilgi toplamak ve görüşmecinin önceden hazırladığı konu veya alanlara sadık kalarak hem önceden hazırlanmış soruları sorma ve hem de bu sorular konusunda daha ayrıntılı bilgi amacıyla ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

Analiz Yöntemi

Belge incelenmesi ve görüşmeler sonucunda elde edilen veriler araştırmanın amacına uygun olarak sınıflandırılmış, vurguladıkları noktalar betimlenmiş ve yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde belge incelemeleri ve görüşmelerden elde edilen veriler sunulacaktır.

Bilimsel Dergilerin Ortak Sorunları

Beş derginin editör ve editör yardımcıları ile yapılan görüşmelerde problemler aşağıdaki başlıklar altında sınıflandırılmıştır:

Makalelerin Postalanması: Görüşme yapılan dergilerin editör ve editör yardımcılarından üçü yazar-dergi ve dergi-hakem arasındaki belge gönderme işlemlerinin tümünün normal posta yoluyla yapıldığını, birisi ise sadece dergi-hakem arasında zaman zaman normal postanın kullanıldığını ifade etmiştir. Normal posta işlemini kullanmayan dergilerden biri e-posta ile bir diğeri de kendi geliştirmiş olduğu web tabanlı bir yazılımı kullanarak yazar-dergi ve dergi-hakem arasındaki belge trafiğini yönetmektedir. Belge yönetiminin normal posta ile yapılmasının yarattığı sorunlar belgelerin zarflanması ve postalanması iş yükü ve maliyeti, hakemlerin zaman zaman aldıkları belgeleri kaybetmeleri veya dergiye geri postalamada gecikmeleri olarak sıralanabilir.

Yazarların Süreç Hakkında Bilgilendirilmesi: Tüm dergilerin yetkilileri sorunlardan birisi olarak yazarların telefonla ve e-posta ile gönderdikleri makalenin incelemesinin hangi aşamada olduğunu öğrenmek istemelerini göstermektedir.

Hakem Atamaları: Dergilerin tamamı, makalelere sağlıklı hakem ataması yapabilmeleri için ellerindeki kayıtları taramak zorunda kalmaktadır. Hakemin atanabilmesi için makalenin yazıldığı alanda bilgi sahibi olması (bir dergi, seçilen hakemin makalenin yazıldığı alanda SCI'de taranan bir dergide makalesi olmasını zorunlu tutmaktadır) ve yazarın kendi üniversitesinden olmaması gibi çeşitli ölçütler bulunmaktadır. Ayrıca, seçilen hakemin üzerinde dergiden gönderilen ve hâlen incelemede olan makale sayısının da belirlenmesi ve fazla iş yükü verilmemesi konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.

Hakem Görüşlerinin Dönüşünün İzlenmesi: Benzer şekilde hakemlerin görüşlerinin dönüşünün izlenmesi için de kayıtların sık sık incelenmesi gerekmektedir. Beş dergi yetkilisinden dördü makalelerin hakemlerden geri dönüşünün sağlıklı bir şekilde izlenmesinin sorun olduğunu belirtmişlerdir.

Raporlama: Görüşmeler sırasında yetkililere dergilerle ilgili sayısal bazı sorular sorulduğunda (toplam yazar sayısı, toplam gönderilmiş makale sayısı v.b.)

bir kısmı sorulara tahminî cevap verip kesin bilgi için kayıtları incelemeleri gerektiğini belirtmiş bir kısmı ise bu konularda sağlıklı kayıtlara sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Mülakatlarda tüm dergilerde işlerin gönüllülük esası ile yürütülmesi sebebiyle sorumluluk alan yetkililerin kendi kayıt sistemlerini kurdukları ve beş dergiden dördünde bilgi kayıt sistemlerinde kesintiler olduğu görülmüştür.

Bütçe ve Mekan: Dergilerden ikisi fakülteleri gerekli kaynağı sağlaması ve bir diğeri de fakültenin kendine ait matbaası olması ve tüm belge yönetiminin e-posta yoluyla yapılması sebebiyle önemli bir maddi sıkıntı çekmediklerini belirtmişlerdir. İki dergi ise hem matbaa hem de postalama işlerinde maddi sıkıntı çekildiğini belirtmiştir. Beş dergiden ikisinin özel bir odası olduğu belirtilirken sadece bir dergi de tam zamanlı çalışan bir görevlinin olduğu açıklanmıştır. Diğer dergilerde belge yönetiminin editör ve yardımcılarının kendilerine ait çalışma odalarında yürütüldüğü belirlenmiştir.

Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Makale Takip Yazılımı

Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri dergisinin yazar – editör – hakem arasındaki iş süreçlerini web ortamına taşımayı amaçlayan Makale Takip yazılımı, 2007 yılının ilk günlerinden itibaren <http://makaletakip.gazi.edu.tr> adresinde yayındadır. Yazar ve editör modülleri çalışmakta olan yazılımın hakem modülü de 2007 yılı Mayıs ayı içerisinde devreye alınacaktır.

Bilimsel dergi yönetiminin en önemli sorunlarından olan belge yönetimini her paydaş için oldukça basite indirgeyen Makale Takip yazılımı yapılan her işlemin ve görüntülenen her bilginin işlem kayıtlarını tutarak makale inceleme sürecine esneklik ve şeffaflık kazandırmaktadır. Makale Takip benzeri çevrimiçi bilimsel dergi yazılımları tüm kullanıcılarına şu avantajları sunmaktadır (ManuscriptCentral, 2006):

- Dergi yönetimi ve online makale gönderme iş süreçlerini isteğe göre düzenleyerek uygulaması kolay yapısı sayesinde oldukça basitleştirmektedir,
- Büyük hacimli bilimsel dergilerden küçük ölçekli bilimsel dergilere kadar her türlü bilimsel yayının gereksinimlerine cevap verecek en karmaşık iş süreçleri istenildiği anda eklenebilmektedir,
- Web temelli yapısı sayesinde her türlü bilgi anında erişilebilir olmaktadır,

- Hakemleri hızlı ve alanına uygun bir biçimde atama, atanmış hakemlere uyarı notları ve hatırlatma gönderme imkânları olmaktadır,
- Uygulamayı kullanması hedeflenen editör, editör yardımcıları, hakemler ve yazarlar yalnızca kendilerini ilgilendiren ekranları görür ve bu ekranlarda amaçlarını ve görevlerini en kolay ve en hızlı bir şekilde yerine getirebilmektedir,
- Tıkla ve gör özellikleri sayesinde dergi yöneticileri ellerindeki her türlü veriyle ilgili hızlı raporlar alabilmekteler, istedikleri özelliğe sahip raporları oluşturabilmekteler ve bir kere oluşturdukları rapor sorgularını kaydederek istedikleri zaman tekrar görüntüleyebilmektedirler,
- Bu tür ürünleri kullanmak için herhangi bir yazılımın veya donanımın satın alınıp kurulmasına gerek yoktur. İlgili tüm kullanıcılar internet bağlantısı olan bir bilgisayarı kullanarak istedikleri yerden istedikleri zaman yazılıma ulaşabilmektedirler.

Makale Takip Yazılımı Kapsamı

Makale Takip Yazılımı bilimsel dergi iş süreçlerinin tüm aktörlerine (makale yazarı, dergi editörü ve hakem) hizmet vermeyi amaçlamaktadır. Tüm aktörler kendilerine ait işlemleri çevrimiçi portala bir kullanıcı adı ve şifreyle erişerek yerine getirmektedirler. Yazılımda 3 ana modül bulunmaktadır.

- Yazar
- Editör
- Hakem

Yazar Modülü

Bir dergiye makale göndermek isteyen yazar, öncelikle bir defaya mahsus olmak üzere online üye olmakta ve burada oluşturduğu kullanıcı adını ve şifresini sürekli kullanabilmektedir. Bir yazar, makale gönderme şihirbazını kullanarak 6 adımda makalesini sisteme gönderebilmekte, gönderdiği makale işleme alınmaya kadar başvuru bilgilerinin üzerinde her türlü değişikliği yapabilmekte, editörün makaleyi incelemeye almasından sonra makalenin statüsünü sürekli izleyebilmekte, makalenin düzeltme alması durumunda düzeltmeleri online görebilmekte, istenilen düzeltmeler doğrultusunda yeniden düzenlenmiş makaleyi online geri

gönderebilmektedir. Makale metnine tüm işlemler sonra erdikten sonra bile istenildiği anda erişilmesine izin veren yazılım, makale yazarları için bir çeşit arşiv özelliği taşımaktadır. Yazılım bir makalenin statusünde değişiklik olması durumunda bunu bir e-posta aracılığıyla yazara hemen bildirmektedir.

Editör Modülü

Yazılımın en kapsamlı modülüdür. Makalelere “**hakemsiz**”, “**inceleme**”, “**düzelme**” v.b. başlıklar altında sınıflanmış olarak erişebilen editör, yeni gönderilmiş bir makaleye hakemler atayabilmekte ve atanmış hakemleri değiştirebilmektedir. Hakem atamasıyla beraber bir makalenin durumunu “**inceleme**”, hakemlerden gelen düzeltmelere göre de “**düzelme**”, “**ret**” veya “**kabul**” olarak değiştirebilen editör hakemlerden düzeltme gelmesi durumunda bu düzeltmelerle ilgili düzenlemeleri yapıp yazara gönderebilmektedir.

Veritabanında bulunan her türlü bilgi ile ilgili istatistikler hızlı bir biçimde görüntülenebilmektedir. Eklenecek olan “raporlama sihribazı” sayesinde editör gereksinim duyduğu raporu kendisi hazırlayarak görüntüleyebilecek ve bu raporu tekrar kullanmak istemesi ihtimaline karşılık oluşturduğu rapora bir isim vererek istediği anda tekrar yeni bilgilerle güncellenmiş olarak görüntüleyebilecektir.

Editör modülü kullanılarak dergiye hizmet veren hakemlere ait iş yükleri dahil her türlü bilgi görüntülenebilmektedir. Böylece hakemlere görev dağılımının dengeli yapılması sağlanmış olacaktır. Dergilerin en büyük sorunlarından birisi olan hakemlerden gelen dönütlerin sağlıklı izlenememesi veya geç dönüt veren hakemlerin hızlıca belirlenememesi de bu yazılım sayesinde ortadan kalkacaktır. Eklenecek bir modülle editörün belirlemiş olduğu zaman aralığında (30 gün, 60 gün v.b.) makaleleri değerlendirip geri göndermeyen hakemlerin listesi veri tabanında sorgulanıp kolaylıkla görüntülenebilecektir.

Editör modülünün kullanımı için iki farklı kullanıcı tipi bulunmaktadır: “**Tam Yetkili**” ve “**Kısıtlı Yetkili**”. Tam Yetkili olan bir kullanıcı editör modülünde her türlü işlemi yapabilmekte ve bilgiyi görüntüleyebilmektedir, fakat kısıtlı yetkiye sahip bir kullanıcı sadece belli bilgileri görüntüleyebilmekte ve değiştirebilmektedir.

Dergilerdeki bilgilerin gizliliğinin sağlanmasını sağlayan bir özellik her türlü işlem kaydının tutulmasıdır. Uygulamanın yazar, editör veya hakem modüllerinden herhangi birisinde bir kullanıcının yapmış olduğu her türlü aktivitenin adı, tarihi, saati ve kim tarafından yapıldığı sistem tarafından kayıt edilmektedir. Böylece, editör bir bilginin daha önce kim tarafından hangi tarih ve saatte görüntülendiğini, değiştirildiğini veya girildiğini görebilmektedir.

Hakem Modülü

Çeşitli dergilerde hakemlik yapan akademisyenlerin sorunlarından birisi gelen makaleleri kaybetmeden değerlendirip, sonuçları editöre ulaştırmaktır. Geliştirilen yazılıma eklenecek olan modülle akademisyene e-posta aracılığıyla bir makalenin hakemliğine atandığı bildirecek, hakem de sahip olduğu kullanıcı ve şifreyle giriş yapacağı portalda hem daha önce değerlendirdiği makaleleri, onlara ait değerlendirme raporlarını hem de yeni görevlendirildiği makale ve makaleleri günün herhangi bir saatinde internet bağlantısı olan bir bilgisayarı kullanarak görebilecektir.

Hakem, yazar adlarını içermeyen makaleyi ister yazıcıdan çıktı alarak ister bilgisayar ekranında MS Word veya PDF formatında okuyabilecektir. Sayfa numarası ve her satırın yanında bulunan “**satır numarası**” hakemlerin düzeltme ve yorum girişi yapmalarını kolaylaştıracaktır. Düzeltme ve yorum girişi ister standartlaştırılmış bilgilerin açılan kutulardan (combo box) seçilmesi aracılığıyla ister metin kutusuna yazılan bilgilerle yapılacaktır.

Hakemler, editörün isteğine bağlı olarak aynı makaleyle ilgili diğer hakem veya hakemlerin yorumlarını da görme imkânına sahip olacaktır.

Sonuç, Öneri ve Tartışma

Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Makale Takip yazılımı mevcut ve eklenecek yeni modüller sayesinde Gazi Üniversitesi bünyesinde bulunan beş dergi yöneticisi ile yapılan mülakatlar sonucunda tespit edilen sorunların önemli bir kısmını çözecek potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Tüm belge yönetimini bir tuş tıklamasına indirgeyen yazılım, her türlü bilginin hızlı bir şekilde raporlanmasıyla bilgiye erişimi çabuklaştırmakta ve kaybolmasını engellemektedir. Bilimsel dergilerin iş süreçlerinin web tabanlı ortama aktarılması oluşan her türlü kurumsal bilginin veritabanında tutarlı bir şekilde muhafaza edilmesine yardımcı olarak, dergilerin yönetimi değişse bile tutulan kayıtların bütünlük arz etmesini sağlayacaktır. Ayrıca, çevrimiçi yazılım sayesinde bilimsel dergiler:

- Bir makalenin dergiye gönderilmesinden ilk kararın verildiği ana kadar geçen süreden büyük tasarruf sağlayacak,
- Makaleleri postalama ve çoğaltma masraflarından büyük tasarruf sağlayacak,
- Makalelerin hakemlere ulaştırılması ve dönüt alma zamanlarından büyük tasarruf sağlayacak. Böylece önemli bilimsel ve özellikle tıp alanındaki yenilikler hedef kitleye hızlıca ulaşabilecek,

- Derginin yönetim süreçlerinde kırtasiye ve dosyalama iş yükünü en aza indirerek yönetim süreçlerinin daha az kişiyle yürütülmesini sağlayacak,
- Gönderme süreçlerinin kısılması ve kolaylaşması sayesinde dergiye daha geniş bir kesimden makale gönderilmesi sağlanacak,
- Hakem incelemelerinin hızlı bir biçimde raporlanabilmesi sayesinde geç dönüt veren hakemlerin görüntülenmesi ve bu tür sorunların azaltılması sağlanacak,
- Bütün makalelerin ve ilgili yazışmaların veritabanında depolanması bunlara hızlı bir şekilde erişilebilmesini sağlayacak,
- Sağlamış olduğu 24X7 açık sanal ofis ortamı sayesinde uluslararası yazarlar, hakemler ve hatta editörler iş süreçlerine rahatlıkla katılabileceklerdir.

Bilimsel dergi yönetimlerinin, bu tür teknolojilerin başlangıç maliyetlerini karşılayabilmeleri durumunda, 'duyumsanmayan' veya 'görünmeyen' varlıklar olarak da adlandırılan 'entelektüel sermaye'lerini (Büyükozan, 2007) kayıt altına alma imkânına sahip olacaklardır. Bu da dergiyle ilişki içerisinde bulunan aktörlerin sahip oldukları bilgi, beceri ve deneyimlerin herkes tarafından paylaşılmasını sağlayacak doğru bilgi yönetimi ortamının doğmasına yardımcı olacaktır.

Kaynaklar

- Büyükozan, G. (2007). *Entellektüel sermaye yönetimi*. http://www.kalder.org.tr/preview_content.asp?contID=718&tempID=1®ID=2 adresinden Temmuz 2007 tarihinde alınmıştır.
- Ege, İ ve Sezer, S. (2002). *Bilgi teknolojileri kullanımı ile akademik verimlilik ilişkisi: Erciyes Üniversitesi örneği*. <http://www.bilgiyonetimi.org> adresinden Kasım, 2006 tarihinde alınmıştır.
- Küçükgörkey, A. (2002). *Yeni ekonomi ve elektronik ticaret*. <http://www.bilgiyonetimi.org> adresinden Kasım, 2006 tarihinde alınmıştır.
- ManuscriptCentral. (2006). <http://mc.manuscriptcentral.com> adresinden Kasım, 2006 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, A ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal bilimlerde nicel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

*Summary***A WEB-BASED SOLUTION TO THE MANAGEMENT OF
SCIENTIFIC JOURNAL'S WORK PROCESS: GAZİ
UNIVERSITY JOURNAL OF TURKISH EDUCATIONAL
SCIENCES ARTICLE PURSUIT SOFTWARE****Selçuk ÖZDEMİR***

Information Technologies can be defined as “the technology which collects, processes, keeps, and, when needed, transfers and reaches data automatically.” One of the most important development brought by information technologies to our lives is the opportunity of reaching and using data from everywhere at any time. Using from desktop to laptop every type of computers and cellular phones, an individual can reach and evaluate data quickly and then use it to solve problems faced to in daily life. Also, reaching data quickly speeds the production of new data and reusing of the existing data. Because of these reasons, different business fields provide their own partners and customers with the opportunity of taking orders, sharing information and creating value. Private or state institutions can take business orders, inform the customers instantly about the status of business, discuss about the problems and requirements nonstop via internet. Any citizen can start or complete his/her business in a state institution (tax, fine payments etc.) without going to that institution's building, via internet using e-state applications.

The information technology, integrated into daily life so much, has been used in educational environments more. Educational web portals supply education for the people having problems with accessing regular schools and their popularity increases day and day. Especially, dissemination of the information produced in universities is very important. One of the best indicators for the academic productivity is the number of scientific researches and articles. Submission of written articles to target journals, the sending of the articles to the field referees by a

Address for correspondence: *Yard. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Teknikokullar/ANKARA, sozdemir@gazi.edu.tr

journal, and return of the reports written by the referees quickly is very important regarding the serving information in an article to the use of other scientists.

Gazi University Journal of Turkish Educational Sciences **Article Pursuit** software runs all business processes among article writers, editors and referees to web environment allowing each one to reach, process and share data from everywhere and anytime. Each actor in scientific journal work processes can see only the screens s/he is authenticated to display. Writers can submit their own articles very quickly and securely. Moreover, a writer can display the status (in examination, waiting, revision, rejection, acceptance etc.) of the submitted article in the journal whenever s/he wants without needing to phone the authorities of a journal. In addition, editor of a journal can display all submitted articles due to their status, see the details of an article, assign referees to the article, change the status and referees, display and prepare different type of statistics and reports based on data kept in database etc. Shortly, an editor can manage all the documentation running in his/her journal from anywhere at anytime. The referees, an important component of scientific journals, can also use the application to examine the article s/he is assigned, can write his/her critics on an internet browser screen.

This research aims to define the problems occurring in scientific journals' work processes and to find out how to use web based technologies to solve these problems. For the problems, found out in the research, some solutions are offered based on the experiences gathered from Gazi University Journal of Turkish Educational Sciences Article Pursuit software.

In the research, qualitative research method was used to collect, analysis and interpretation of data. The needed data is collected through interviews and document examination. To collect data, Gazi University's five journals' seven editors were interviewed face to face. While two of the journals are from the field of science, three of them are from the field of social science.

After examining the software used in foreign scientific journals and the solutions brought by this software, "interview forms" were prepared. Article Pursuit software aims to serve to all actors of scientific journals (editor, article writer, referee). All actors benefit from the online software using their own user name and password. Gazi University Journal of Turkish Educational Sciences has the potential to solve the problems existing in the scientific journals with its present and planned modules. Article Pursuit software, minimizing all the processes to a "key-press" or "click", accelerates the speed of data access and prevents data from disappearing.

Even though authorities of a journal are substituted, data will be kept in a well and consistent form.

Online scientific journal management software, similar to Article Pursuit, present the advantages listed below:

- Simplifies the journal management and article submission process because of its easy to use structure,
- It can respond all needs of the journals with small or huge volume,
- All information kept in database is reachable at any time or from any place,
- Opportunity to assign referees from the related fields quickly and to send warning e-mails to the assigned referees,
- Editors, writers and referees can only see the screens on which they are authorized to access and can realize their aims and tasks easily and quickly.
- Due to WYSIWYG properties, editors can manipulate all data using ready to use reports and preparing flexible reports,
- All the actors can start to use the application without installing any software on their own computers.